

Biblióra 2022. augusztus 30-án

– az igemagyarázat összefoglalása –

Ószövetségi igeszakasz: 1Móz 20 – Ábrahám és Sára Gerárban

1 Azután elindult onnan Ábrahám a Délvidék felé, letelepedett Kádés és Súr között, és jövevényként élt Gerárban. **2** Ábrahám azt mondta Sáráról, a feleségéről, hogy a húga, ezért Abímelek, Gerár királya érte küldött, és elvitette Sárát. **3** Isten azonban eljött Abímelekhez éjjel álmában, és azt mondta neki: Meg fogsz halni az asszony miatt, akit elvitettél, mert férjes asszony! **4** Abímelek azonban még nem közeledett hozzá, ezért azt mondta: Uram, az igaz népet is megölöd? **5** Hiszen ő mondta nekem, hogy a húga, az asszony meg azt mondta róla, hogy a bátyja! Én tiszta szívvel és ártatlan kézzel tettem ezt. **6** Akkor ezt mondta neki álmában az Isten: Én is tudom, hogy tiszta szívvel tetted ezt. Ezért óvtalak magam is attól, hogy vétkezzél ellenem, ezért nem engedtem, hogy érintsd őt. **7** Most tehát add vissza annak az embernek a feleségét, mert próféta ő, és imádkozik érted, hogy életben maradj! Ha azonban nem adod vissza, tudd meg, hogy meg kell halnod neked és mindenkinek, aki hozzád tartozik! **8** Fölkelt azért Abímelek reggel, hívatta valamennyi udvari emberét, és elbeszélte nekik mindezt. Az emberek nagyon megijedtek. **9** Ekkor hívatta Abímelek Ábrahámot, és ezt mondta neki: Mit tettél velünk? Mit vétettem ellened, hogy ilyen nagy vétekbe akartál belevinni engem és országomat? Olyan dolgokat tettél velem, amelyeket nem szabad megtenni. **10** Majd ezt kérdezte Abímelek Ábrahámától: Mire gondoltál, hogy ezt tetted? **11** Ábrahám ezt felelte: Azt gondoltam, hogy nincs istenfélelem ezen a helyen, és megölnek a feleségemért. **12** De ő valóban a húgom is, az apám leánya, csak nem az anyám leánya; így lett a feleségem. **13** Amikor vándorútra indított engem Isten apám házából, ezt kértem tőle: Azzal mutasd meg szeretetedet irántam, hogy bárhová megyünk, mindenütt azt mondd rólam, hogy a bátyád vagyok! **14** Akkor Abímelek juhokat és marhákat, szolgálkat és szolgálóleányokat hozatott, és Ábrahámnak adta, Sárát, a feleségét pedig visszaküldte hozzá, **15** és ezt mondta Abímelek: Itt van előtted az országom, lakj ott, ahol jónak látod! **16** Sárahoz pedig így szólt: Íme, ezer ezüstöt adtam a bátyádnak, ez felment téged mindazok előtt, akik veled vannak, mert így minden tekintetben igazolva vagy. **17** Ábrahám pedig imádkozott Istenhez, és meggyógyította Isten Abímeleket, feleségét és szolgálóleányait, úgyhogy ismét szülhettek. **18** Mert az Úr meddővé tett minden nőt Abímelek házában Sárának, Ábrahám feleségének az esete miatt.

Kedves Testvéreim!

Abból a szempontból is nagyon tanulságos ez a fejezet, hogy komolyan vegyük: el lehet ugyanazt a hibát még egyszer követni. Olyan komoly, Istenre figyelő emberrel is, mint Ábrahám, megtörtént, hogy nem vonta le a kellő tanulságot és ismét megtette azt, ami már egyszer veszélybe sodorta őt és Sárát is, amiből Isten már egyszer kiszabadította.

Annyiból más csak a helyzet, hogy most nem az éhség elől ment, mint amikor levonult Egyiptomba, hanem egyszerűen a vonulása során él jövevényként Gerárban. Ugyanazzal a módszerrel próbálja magát menteni az esetleges veszélytől, veszélybe sodorva Sárát. Igaz a történet során magyarázatot kapunk arra, hogy valóban szoros rokoni kötelék is van közöttük, nem légből kapott hazugság, hogy Sára a testvére, de

tény, hogy a házastársi kapcsolat ezt a rokoni szálát felülírja, és hogy ezt elhallgatta, az félrevezető volt.

Alapvető különbség azonban, hogy az egyiptomi történetben nem derül ki, hogyan jött rá a fáraó, hogy Sára a felesége Ábrahámnak. Feltételezhető, hogy az említett csapások, amelyek a háza népét érték, segítették ahhoz, hogy utána nézzen a dolgoknak. A mai történetünkben viszont aktívan jut szóhoz Isten. Abimélekhez *eljött az Úr éjjel álmában és beszélt vele*. Ez elég félelmetes találkozás lehet Abimélek számára: *„Meg fogsz halni az asszony miatt, akit elvitettél, mert férjes asszony!”*

Valami olyasmit is észre kell itt vennünk, ami arra utal, hogy a pogányoknak is lehettek valamilyen erkölcsi normái, ami szerint pl. nem veszik el a más feleségét, tiszteletben tartják a házastársi kapcsolatot. Legalábbis erre utal a beszélgetés, amelyben Abimélek arra hivatkozik, hogy neki a tényről, hogy Sára Ábrahámnak felesége, nem volt tudomása, a maga módján *tiszta szívvel és ártatlan kézzel* cselekedett. Az Úr pedig azt mondja, hogy tudom, azért óvtalak, hogy ne is érintsd őt. (Vagyis Abimélek tisztaszívűsége Isten oltalmának köszönhető...)

Viszont azt látjuk, hogy mihelyst kiderült az igazság, már lépnie kell: vissza kell adnia Sárát Ábrahámnak. Már nem maradhat Abimélek a tudatlanság állapotában, hiszen nyilvánvalóvá lett az igazság. Ez őt is kötelezi. És az a jó, hogy ezt fel is ismeri és megcselekszi. Sőt olyan busás értérítést ad Sárának az őt ért méltatlanság miatt, amivel igazolja, hogy Sára nem akármilyen nő, hanem rangja béli.

Olyan jó látni, hogy mielőtt sor kerül Abimélek és Ábrahám beszélgetésére, Isten már előkészíti a dolgokat azzal, hogy Ő beszél Abimélekkel. Ábrahám számára azért így is kínos lesz ez a beszélgetés, mert szembesíti azzal, hogy milyen veszélybe sodort sokakat amikor magát próbálta ilyen körülményes módon menteni. Mindenképpen megszégyenítő lehetett a pogány ember szájából hallania, hogy olyasmit tett, amit nem szabad. És lám, a pogányok is tudják, hogy hol a határ, mit lehet és mit nem...

Amikor Ábrahám azt válaszolja, hogy *„Azt gondoltam, hogy nincs istenfélelem ezen a helyen, és megölnek a feleségemért”*, akkor megvallja, hogy a saját gondolkodása határozta meg a döntését. Hogy az eszére támaszkodott, maga akarta magát megmenteni, és nem Isten oltalmába ajánlva magát járt Gérár földjén. A mi következtetéseink nem mindig igazolják a logikánkat. Kiderül, mekkora istenfélelem van azon a helyen, amit Ábrahám nem is feltételezett...

A látszat, feltételezés azonban sokszor teljesen elüt a valóságtól. Íme, mekkora istenfélelem van ezen a helyen (igaz, részben Istentől való félelem ez), meg kell e téren Ábrahámnak szégyenülnie. Nem minden a látszat... Tanulság és tapasztalat ez Abimélek egész háza népének, de ugyanakkor Ábrahámnak is a jövőre nézve. Istent nem lehet kihagyni a számításaikból. Ahol Ő jelen van hatalmával, ott van istenfélelem, még a legváratlanabb helyzetekben is. Nem az a szempont, hogy mennyire tudjuk a másiktól feltételezni, vagy kinézni belőle az istenfélelmet.

Óvatosságnak megfelel Ábrahám érve, de azért egyúttal ez előítélet is a géráriakkal szemben. Nem az számít, hogy feltételezzük-e, „kinézzük-e” a másiktól a jót, hanem hogy mennyire számolunk Isten hatalmával. Márpedig Ő azok között is Úr, akik nem tisztelik, vagy nem ismerik Őt. Megszégyenülünk, amikor azt tapasztaljuk, hogy várakozáson felül jelen van az istenfélelem ott, ahol nem feltételeznénk. De még szomorúbb, ha nincs jelen ott, ahol azt joggal elvárják tőlünk.

Újszövetségi igeszakasz – 1Kor 11,2-16 Az asszonyok fejének befedése

[2](#) Dicsérlek titeket, hogy mindig emlékeztek rám, és úgy tartjátok meg a hagyományokat, ahogyan átadtam nektek. [3](#) De tudnotok kell, hogy minden férfinak Krisztus a feje, az asszony feje a férfi, Krisztus feje pedig Isten. [4](#) Minden férfi, aki fedett fővel imádkozik vagy prófétál, szégyent hoz a fejére. [5](#) És minden asszony, aki fedetlen fővel imádkozik vagy prófétál, szintén szégyent hoz a fejére, mert ugyanolyan, mintha megnyírták volna. [6](#) Mert ha az asszony nem fedi be a fejét, akkor vágassa le a haját, ha pedig szégyen az asszonyra hajának levágása vagy leborotválása, akkor fedje be a fejét! [7](#) Mert a férfinak nem kell befednie a fejét, mivel ő Isten képmása és dicsősége, az asszony ellenben a férfi dicsősége. [8](#) Mert nem a férfi van az asszonyból, hanem az asszony a férfiből. [9](#) Mert nem is a férfi teremtett az asszonyért, hanem az asszony a férfiért. [10](#) Ezért tehát kötelessége az asszonynak, hogy a férjétől való függés jelét viselje a fején az angyalok miatt. [11](#) De az Úrban nincs asszony férfi nélkül, sem férfi asszony nélkül. [12](#) Mert ahogyan az asszony a férfiből van, úgy a férfi is az asszony által van, mindez pedig Istentől van. [13](#) Ítéltétek meg magatokban: illik-e az asszonynak fedetlen fővel imádkozni Istenhez? [14](#) Nem arra tanít-e titeket maga a természet is, hogy szégyen az a férfinak, ha hosszú haját visel? [15](#) Ha viszont az asszony visel hosszú haját, ékessége az, mert neki fátyolként adatott a haj. [16](#) Ha pedig valaki ebben a dologban vitatkozni akar: nekünk nincsen más szokásunk, sem Isten gyülekezeteinek.

Kedves Testvéreim!

Bonyolult, nehezen és többféleképpen értelmezhető szakaszt olvastunk most. Amiről szó van, részben dicséret, ill. elismerés azzal kapcsolatban, hogy a gyülekezet a Pál által kapott eligazításokat betartja, részben pedig intelem arra nézve, ami helytelen. Az nyilvánvaló, hogy az istentisztelet rendjével kapcsolatosan ír, és ez az összejöveteleken való (prófétai) megszólalásra vonatkozik. Mégpedig a férfiak és a nők szolgálatára. Fontos tisztázni, hogy itt most nem a férj-feleség kapcsolattal van dolgunk, vagy, hogy az asszony hallgasson a gyülekezetben, hanem azzal, hogy hogyan nyilvánuljanak meg, vagy mitől tartózkodjanak úgy a nők, mint a férfiak, amikor szót kapnak a gyülekezetben. Ennek, nem pedig a liturgikus öltözéknek a rendjéről (ahogyan egyesek a szolgálati viselettel hozzák ezt összefüggésbe) ír tehát az apostol. És természetesen az adott körülmények közé szánja intelmeit.

Ebből az is nyilvánvaló, hogy bár Pál is említi a teremtés rendjéből adódó függést – „De az Úrban nincs asszony férfi nélkül, sem férfi asszony nélkül” – abban az értelemben teszi, hogy ugyan kinek-kinek más a szerepe, rangja egymással való kapcsolatukban is, de különbözőségük ellenére van közöttük egyfajta kölcsönösség,

egymásra utaltság. *„Mert nem a férfi van az asszonyból, hanem az asszony a férfiből. Mert nem is a férfi teremtett az asszonyért, hanem az asszony a férfiert”*. Ez nemcsak arról szól, hogy a férfi az első, hanem arról is, hogy ha a férfiert teremtett az asszony, akkor az azt is jelenti, hogy férfinak szüksége van az asszonyra. De természetesen a teremtési rendet kell alapul venni. A rend pedig így teljes: *„minden férfinak Krisztus a feje, az asszony feje a férfi, Krisztus feje pedig Isten”*

És azt is látnunk kell, hogy itt a levélben egy speciálisan korinthusi problémáról lehet szó, hiszen sehol másutt, egyik gyülekezettel sem tárgyalja ezt a témát, csak náluk. Nyilván köze van az egészhez annak is, hogy a korinthusiak pogányokból lettek keresztyénekké, s bizonyos – kimondottan rájuk jellemző – helyi pogány kultikus szokások, megnyilvánulások aktuálisak maradtak a gondolkodásukban, netán beépítették azokat az új életükbe is. Ezekről kell a rend kedvéért megtisztulnia a közösségi, ill. istentiszteleti életüknek.

Egészen konkrétan a hajviseletről, ill. a fej befedéséről ír Pál. Természetesen nem a divat szempontjából tekint a kérdésre – bár kétségtelen, hogy a nők számára minden korban nagy kísértés volt divatozni a gyülekezetben, templomban, megmutatni az új ruhát, külsőt, frizurát, stb. És a jómódú korinthusi asszonyok is bizonyára ismerhették és gyakorolták ezt.

Miről is van szó? *„Minden férfi, aki fedett fővel imádkozik vagy prófétál, szégyent hoz a fejére. És minden asszony, aki fedetlen fővel imádkozik vagy prófétál, szintén szégyent hoz a fejére, mert ugyanolyan, mintha megnyírták volna. Mert ha az asszony nem fedi be a fejét, akkor vágassa le a haját, ha pedig szégyen az asszonyra hajának levágása vagy leborotválása, akkor fedje be a fejét!”*

Az asszonynak a fátyol ugyanolyan rendeltetésű, mint a haj, amely elfedi a nyakát, felsőtestét. Vagyis, ha fátyol nélkül van, az olyan, mintha levágta volna a haját – már pedig ezt a lépést egy nő sem lépné meg. A fátyoltól mégis szívesen megváltak. Ez azt eredményezte, hogy extatikus állapotban, ha ledobták magukról a fátylat, aki részben a testüket borító ruhadarabot is jelentette, akkor a férfiakat ingerelték a mezítelen felsőtestükkel. A pogány kultuszba ez belefért, de a keresztyén gyülekezetben ilyennek nincs helye. Röviden talán így lehetne összefoglalni Pál apostol intelmét, bár sok részletre nem térünk ki és nincs is egyértelmű magyarázat, inkább többféle feltételezés vagy spekuláció.

A mi körülményeinkre lebontva mindenképpen megszívlelendő, hogy a gyülekezeti együttlét nem lehet sem a magamutogatás, sem mások testi vágyai ingerlésének az alkalma. Szükséges figyelembe venni azt, ami illik, ami nem botránkoztat, nem figyelemelterelés vagy kísértés a másik számára. Különben ilyen magatartás mellett hiteltelenné válik a legszebb bizonyágtétel vagy prófécia is.